

Drift og vedlikehold av kunstgressbanen

Gode driftsrutiner gir optimale spilleforhold

Oslo, 1.6.18

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
2. VÅRKLARGJØRING AV KUNSTGRESSBANEN.....	4
2.1 OPPSAMLING AV GRANULAT	4
2.2 KUNSTGRESSET	5
2.3 GJERDER.....	5
2.4 ASFALT	5
2.5 BALLFANGERNETT	5
2.6 INNBYTTERBOKS.....	5
2.7 MÅLBUR.....	5
3. DRIFT OG VEDLIKEHOLD	6
3.1 DAGLIG VEDLIKEHOLD	6
3.2 ENKELT VEDLIKEHOLD	7
3.3 SLODDING	8
3.4 LØSGJØRING	9
3.5 OVERFLATERENS.....	10
3.6 DYPRENS	11
3.7 KONTROLL AV SKJØTER	12
3.8 ETTERFYLLING AV GRANULAT	12
4. FOREBYGGENDE MILJØTILTAK.....	13
4.1 RIST I SLUSER	13
4.2 KUMFILTER	14
4.3 EKSTRA ASFALTAREALE	14
4.4 EKSTRA KUNSTGRESSAREALE.....	15
4.5 EKSTRA KUNSTGRESFLATER	15
5. EKSTRA - KANKSJE DU FINNER EN OVERRASKELSE HER?	16
6. ANBEFALTE LEVERANDØRER AV UTSTYR OG TJENESTER.....	17
7. KONTAKTPERSONELL OG MENTORER.....	18
8. AVSLUTNING.....	18

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

1 INNLEDNING

Norges Fotballforbund vil fortsette å medvirke til gode driftsrutiner på kunstgressbanene rundt omkring i Norge. Vi må fortsatt ha sterkt fokus på gode driftsrutiner på kunstgressbanene våre, men før vi setter inn det store støtet her, er det viktig «å ha tre tanker i hodet samtidig».

- 1: Samle opp alt av gummigranulat som ikke ligger i spilleflaten.
- 2: Utbedre skader som har oppstått på kunstgresset.
- 3: Planlegge og iverksette gode daglige, ukentlige, månedlige og årlige driftsrutiner.

Norge er et vidstrakt land og våren har ikke kommet like langt alle steder.

Likevel skal det nå tas et skikkelig tak på alle banene ved å fjerne alt gummigranulat rundt banene våre.

Det aller meste kan tørkes, solles og tilbakeføres til spilleflaten, mens noe må kjøres til godkjent deponi.

Ved å gjøre dette oppnår man både økonomisk og miljømessig gevinst.

Dessverre opplever vi i NFF at mange ennå ikke tar dette nok på alvor.

Det ligger ennå mye granulat utenfor spilleflaten med sikkerhetssoner på steder hvor snøen har tint.

Dette skal nå samles opp og alle har et ansvar for at dette blir gjort!

Dersom dette ikke gjøres, kan det resultere i at alle får mye strengere krav fra offentlige myndigheter og da har vi dessverre «laget ris til egen bak».

Vi vet at det innen 1.1.19 vil komme krav til hvordan vi forholder oss til gummigranulat på avveie.

Etter all sannsynlighet vil vår jobb i vår og sommer avspeile hvor strenge disse kravene vil bli.

Når vi er rundt på møter med kommuner, klubber, lag og foreninger, stikker vi alltid innom en eller flere kunstgressbaner som er i området. Dersom vi finner urovekkende avvik, vil vi kjapt sende en bekymringsmelding til de av dere som ennå ikke har ryddet opp. Dette vil nå også din kommune gjøre. Se vedlegg.

Vi prøver nå å mane til gode holdninger fremfor å ilegge baneiere og driftere en ekstra økonomisk byrde.

Sammen med Norsk Dekkretur og Parkmaskiner går nå startskuddet for historiens største ryddesjau.

Dersom dere gjøre en skikkelig jobb og samtidig melder dere på konkurransen «#påbanen, er dere med på trekningen av 5 flott pengepremier a NOK 30.000,- fra Norsk Dekkretur og en vedlikeholdsmaskin (slodd/harv) fra Parkmaskiner.

Her finner du mer konkurranseregler og påmeldingsskjema og det er plass til mange flere:

<https://www.pabanen.no/konkurranse/>

Vi er nå kommet til del 3 i vår informasjonsserie som har til hensikt både å gi barn og unge gode spilleforhold, men da sett i lys av de miljøutfordringene vi har.

Tema denne gang er;

- **Drift og vedlikehold av kunstgressbaner**

Det siste tema, som kommer 15. september, vil bli:

- Klargjøring av kunstgressbanen før vintersesongen

Lykke til med oppryddingsarbeidet etter vinteren/tidligere vintre.

Oslo, 1. juni 2018

Anleggssjef Ole Myhrvold
Norges Fotballforbund

Anleggskonsulent Geirfinn Kvalheim
Norges Fotballforbund

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

2 VÅRKLARGJØRING AV KUNSTGRESSBANEN – SJEKK OG EVENTUELT REPARASJON

Før vi gir gode råd og tips både om godt vedlikehold og forebyggende miljøtiltak, vil vi gjengi noen viktige elementer fra vårt infoskriv 1.4. For å få en utfyllende info om dette, bør nevnte infoskriv leses en gang til.

Når snøen er borte, vil også skader etter vinteren komme til syne. Da er det viktig at man setter av tid og ressurser til å rette opp dette. Noe kan man gjøre selv, mens andre ting må/bør man overlate til andre. Forslag til en sjekk- og arbeidsliste for tiltak som skal gjøres i løpet av våren 2018;

2.1 Oppsamling av granulat.

Et overordnet mål nå er å fjerne gummigranulat som ligger utenfor spilleflaten. Det finnes flere måter å fjerne dette på og også systemer som gjør at man kan legge det tilbake i banen. Det er først og fremst baneieiers ansvar å sørge for gode rutiner og praktisk tilrettelegging for riktig håndtering av granulat. Dette kan utmerket godt gjøres på noen dugnadskvelder.

Fossum i Skien, 28. februar:

14. mai:

2.1.1 Oppsamling med sugebil:

Dette er en relativt kostbar løsning, men dersom man gjør det skikkelig en gang og har stort fokus på problemet senere år, har man oppnådd det man var ute etter. Effektivt.

2.1.2 Oppsamling med oppsamlingsenhet påmontert traktor:

Det er nå flere som nå kan levere sugeutstyr/opsamlingsenhet som kan monteres på traktor i tillegg til firma som kan utføre disse tjenestene.

2.1.3 Forflytting av gummigranulat med løvblåser:

Det viser seg at flere og flere finner ut at dette er en meget kostnadseffektiv løsning. Det tar litt lengre tid, men resultatet blir meget bra. Fordelen her er løvblåseren er akkurat passe sterkt til å forflytte gummi-granulat, men ikke småstein.

2.1.4 Oppsamling av granulat i sikkerhetssonen.

Oppsamling av granulat i sikkerhetssonene kan gjøres med alle de 3 ovennevnte metodene i tillegg til konvensjonelle feiemaskiner med roterende børster. Noen har også med stort hell brukt en vertikalskjærer, men husk da på å stille opp knivene.

2.1.5 Kontroll og evt oppsuging av gummigranulat i sandfangkummer.

Når man har sugeutstyr tilgjengelig, bør man også sjekke alle kummene rundt banen. Dersom det ligger gummigranulat i disse, må dette også suges opp, tørkes og føres tilbake i banen. Dersom man ser at det kommer granulat i kummene, kan man sette inn filterinnsatser, som enkelt kan tas ut, renses for så og settes tilbake igjen.

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

2.1.6 Rensing og gjenbruk av gummigranulat:

Granulat som har ligget i sikkerhetssonen, på asfaltert areale i nær tilknytning til spilleflaten eller utlagt duk, anses som rent og kan samles opp og tilbakeføres spilleflaten. Erfaringsmessig viser nå granulattrommelen seg som beste egnet.

Når man har samlet opp gummigranulat utenfor baneområdet og det er tørt, kan man laste det opp i tommelen og kjøre det ut i banen igjen. Trommelen har store nok hull til at granulatet spres utover, mens stein, snusposer etc blir liggende i igjen.

Banen bør alltid dypreses etter en slik operasjon. Her kan man gå flere sammen om innkjøp av en slik, eller man kan leie denne tjenesten. Den brukes stort sett bare en gang i året.

2.2 Kunstgresset

2.2.1 Rifter og løse skjøter

Nå må man gå over hele banen for å se om det er skjøter som har løsnet eller det har oppstått revner i kunstgressdekket. Dette må repareres (les: limes) så hurtig som mulig og helst i tørt vær og tørr kunstgressbane. Dessverre har vi opplevd den siste tiden at baner er blitt stengt pga fare for skader på spillere.

2.2.2 Bytte ut slitte områder i kunstgresset

Dersom det er en tid før kunstgresset skal rehabiliteres, kan slitte områder byttes ut. For å få en mest mulig lik farge og konsistens, er det mest formålstjenlig å skjære ut kunstgress fra sikkerhetssonen, gjerne bak kortlinjen, hvor det er minst slitt og det er minimum 3 meter kunstgress.

Gjør oppmerksom på at dette er et tungt og tidkrevende arbeid, så dersom man er litt usikre på sin kompetanse, kan det være greit å leie inn personell fra kunstgressleverandøren.

2.2.3 Setningsskader og kjøreskader

Setningsskader og kjøreskader bør og skal nå utbedres, men dette er en arbeids- og kostnadskrevende operasjon. Man bør derfor vurdere om skadene er såpass store at de kan føre til skader på spillerne.

2.3 Gjerder

Gjerdene rundt kunstgressbanene får ofte en hard medfart, spesielt på vinteråpne baner.

Gjerder som er skadet og delvis revet ned, er ikke bare en visuell utfordring, men kan også være en fare for spillerne ved at spisse hjørner stikker ut. Oppretting av dette er en typisk dugnadsjobb som kan samle klubbens medlemmer til hyggelige stunder sammen.

2.4 Asfalt

Sjekk asfalkant rundt banen og utbedre eventuelle skader (fjerne løse biter og reasfaltere)

2.5 Ballfangernett

Dersom det er blitt store skader på dette, bør det byttes. Ved mindre skader kan det repareres, men disse skal tjene som oppsamling av baller og må derfor være intakt.

2.6 Innbyttebokser

Det er et krav at innbytteboksene skal stå minimum 5 meter bak sidelinjen. Når man skal gjøre banen klar for sesongen, bør man også ta en status på innbytteboksene. Sjekk at seter/benker, vegger og tak, enten det er av treverk eller plexiglass, er intakte. Litt maling og utskifting av knuste plexiglass-plater og seter kan være på sin plass.

2.7 Målbur

Målbur på toppfotballanlegg skal være fast i grunnen. På breddeanlegg blir de ofte flyttet rundt omkring på banen. Dette medfører stor slitasje både på stenger og nett. For å være i forkant av sesongen, bør også dette gjøres opp en status på og utbedres før gjestende lag inntar hjemmebanen deres.

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

3 DRIFT OG VEDLIKEHOLD

En forutsetning for at kunstgressbanen skal ha lang levetid og optimale spillegenskaper, er godt og vedvarende vedlikehold fra banen blir installert til den rehabiliteres.

Noen viktige elementer som bør være på plass er:

- Baneoppbygging og valg av kunstgresssystem
- Riktig redskap og utstyr for drift og vedlikehold
- Kompetanse, vilje og ønske om å få det til
- Drifts- og vedlikeholdsplanlegging og gjennomføring
- Tilstrekkelig ressurser og økonomi
- Erfaringsutveksling og vilje til samarbeid
- Riktig bruk og belastning av banen året igjennom

Som ved alt annet i livet, blir man dyktigere ved erfaring. Det finnes ikke fasitløsning på alt ved vedlikehold av kunstgressbaner, men mange gode løsninger. Ved å ha god dialog med andre driftere, blir man selv dyktigere. Alle vil gi sine råd og dele sine erfaringer med andre i samme situasjon.

På de neste sidene vil det være en grei innføring i drift og vedlikehold av kunstgressbaner.

Da er det viktig at man har gode rutiner og et sterkt ønske om å gi våre barn og unge optimale spilleforhold.

3.1. DAGLIG VEDLIKEHOLD - Sjøppelplukking.

Banen må gås over daglig dag for fjerning av tape, papir, tyggegummi og annet uønsket smuss. Det er også viktig å holde tilstøtende areale ryddig, slik at utenforliggende søppel ikke kommer inn på kunstgressbanen og forurensrer dekket. Det finnes maskinelt utstyr for oppsamling av søppel i overflaten.

Vi oppfordrer alle baneiere til å sette ut/montere opp mange søppelbokser i umiddelbar nærhet til banen, slik at flasker, teip, snus og annet avfall kan kastes dit i stedet for på og utenfor banen.

Slik vil vi ikke ha det!

- men slik. Sjøppelbokser er forebyggende!

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

3.2 ENKELT VEDLIKEHOLD (kombinasjonsløsning slodd/harv/overflaterens):

Dersom man har en kunstgressbane som ikke brukes altfor mye, kan det være greit å ha en kombinasjonsløsning som både slodder lett, harver lett og tar opp overflatesøppel og uønskede partikler på kunstgressbanen. Denne er relativt rimelig i innkjøp og har en grei funksjon.

3.2.1 Hvorfor?

- Avretting av gummigranulat for en jevn overflate/ballrulle
- Bidrar til at fibrene løftes og holder seg stående
- Tar opp overflatesøppel og siler ut igjen gummigranulatet
- Harver lett

3.2.2 Hvordan?

- Monteres på 3-punkten på Kompakttraktor med Redexim Easy-Clean eller ATC overflaterenser
- Hastighet 10 km/t
- Kjør primært på langs av banen
- Snu utenfor banedekket dersom mulig
- Børst alltid av granulat som har samlet seg på redskap etter avsluttet arbeid (inne på banen) og fjern oppsamlet søppel etc som ligger på oppsamlingsrist/duk.

3.2.3 Innstillinger

- Kost og harv skal justeres ulikt slik at harvtinnene går dypere ned i granulatet enn kosten/børsten

3.2.4 Frekvens

- Hver uke avhengig av hvor mye banen blir brukt
 - Sett gjerne av faste dager til dette, da blir det forutsigbart for alle

Overflaterenser Easy Clean:

Overflaterenser ATC:

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

3.3 SLODDING

På grunn av at gummigranulatet forflytter seg noe under bruk, må banen sloddes jevnlig med en slodd av stive nylonbørster. Dette gjelder spesielt på de mest utsatte stedene på banen, i straffefeltet og rundt midtsirkelen.

3.3.1 Hvorfor?

- Avretting av gummigranulat for en jevn overflate/ballrulle
 - Bidrar til at fibrene løftes og holder seg stående
- Ved unnlatelse av slådding vil dette medføre at banen på partier vil ha lite gummi, mens andre steder har for mye gummi. Spilleegenskapene på banen vil også bli forskjellig rundt omkring på banen ved unnlatelse av slodding. For lite innfyll vil også kunne føre til at fiberen «legger seg».

3.3.2 Hvordan?

- Slodden monteres på 3-punkten på kompakttraktoren eller ATVen
- Hastighet 10 km/t
- Kjør primært på langs av banen
- Snu utenfor banedekket dersom mulig
- Børst alltid av granulat som har samlet seg på redskap etter avsluttet arbeid (inne på banen)

3.3.3 Innstillinger

- Kost skal justeres slik at den avretter gummigranulatet, men uten at den drar med seg for mye Gummi.
- Det anbefales det at bakerste kosterekke går litt dypere enn de foran.

3.3.4 Frekvens

- Hver 2. uke avhengig av hvor mye banen blir brukt.
 - Sett gjerne av faste dager til dette, da blir det forutsigbart for alle
- Slodd påmontert 3-punkten på traktoren.

Kan også leveres med ekstra utleggere

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

3.4 LØSGJØRING (med harv):

Da gummigranulatet ofte "pakker" seg over tid, må det med jevne mellomrom benyttes en maskin som løser opp gummigranulatet. Avhengig av hvor mye banen blir brukt, men en norm for en middels mye brukt kunstgressbane gjøres dette hver 2. uke. Komasjonsutstyr harv/slodd kan også benyttes.

3.4.1 Hvorfor?

- Grundig løsgjøring av granulat i dybden for å opprettholde banens mykhet, spillegenskaper og levetid.
- Øker granulatets volum (ca. 2-3mm), noe som gir økt støtte til fibrene

3.4.2 Hvordan?

- Harven monteres på 3-punkten på kompakttraktoren
- Hastighet 10 km/t
- Kjør primært på tvers av banen
- Aldri sving med harvepinnene nede
- Snu utenfor banedekket dersom mulig
- Børst alltid av granulat som har samlet seg på redskap etter avsluttet arbeid (inne på banen)

3.4.3 Innstillinger

- Harvepinnene justeres slik at de går ned i granulatet, men ikke ned i sanden.
 - Det anbefales at bakerste harverekke går litt dypere enn de foran.
 - OBS!!! Vær forsiktig og se til at piggene ikke går så dypt at de skader skjøter og backing, eller strekker med seg hele kunstgresset. Dette gjelder spesielt baner med støtdempende pad.

Viktig at man involverer kunstgressleverandøren for råd på dette.

3.4.4 Frekvens

- Hver 2. uke, avhengig av bruksfrekvens på banen.

Harv med 6 tinnrekker:

Kombiløsning harv/slodd:

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

3.5 OVERFLATERENS

I forlengelsen av pkt 3.2, bør men på baner hvor bruksfrekvensen er stor, utføre overflaterens i noe større skala.

3.5.1 Hvorfor?

- Fjerne mindre partikler og søppel fra overflaten av banedekket
- Avretting av gummigranulat for en jevn overflate/ballrulle
- Løsgjøring i det øvre sjiktet av banedekket for en mykere bane

3.5.2 Hvordan?

- Overflaterenser monteres på 3-punkten på kompakttraktoren
- Kjør på langs av banen
- Unngå å svinge med topprenseren nede
- Snu utenfor banedekket dersom mulig
- Beholdere tømmes i søppelkasse tilsluttet banen etter endt arbeid
- Børst alltid av granulat som har samlet seg på redskap etter avsluttet arbeid (inne på banen)

3.5.3 Innstillinger

- Juster overflaterenser slik at den er i vater. Børste justeres slik at den går ned til toppen av banedekket
- Harvepigger og børste frigjøres slik at de flyter

3.5.4 Frekvens

- Hver 4. uke

Overflaterens:

Topprenser:

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

3.6 DYPRENS

3.6.1 Hvorfor?

- Dyprensing av banen bør utføres årlig, gjerne oftere dersom banen er utsatt for at utenforliggende ting kommer inn på banen (eks. løv, barnåler) samt fjerne finstoff og fremmedgjenstander i hele granulatets dybde
- Dyprensingen utføres med en spesialmaskin. Denne maskinen går ned i gummigranulatet og tar bort alt finstoff og fremmedgjenstander som har kommet ned i dekket. Utstyret leies, evt kan kunstgressleverandøren gjennomføre rensingen.

3.6.2 Hvordan?

- Dyprensemaskinen monteres på 3-punkten på kompakttraktoren
- Hastighet: 2-3 km/t
- Kjør på tvers av banen
- Aldri sving med dyprenseren nede
- Snu utenfor banedekket dersom mulig
- Banen med innfyll skal være tørr

3.6.3 Innstillinger

- Transporthjul tas opp
- Kost frigjøres fra transportfester
- Dyprenser justeres så dypt at roterende børste drar med seg mest mulig gummigranulat, men ikke sand
- Dyprenser skal være i vater.
 - La kompakttraktor stå stille med dyprenser nede og kraftuttak på noen sekunder
 - Skru av kraftuttak, løft dyprenser og kjør frem
 - Undersøk hvor dypt dyprenser har gått
 - Juster og gjenta til ønsket dybde er oppnådd

3.6.4 Frekvens

- Årlig (helst når snøen er tint og oppsamlet granulat tilbakeført i banen)
- Bør vurdere 2 ganger per år dersom det er mye vegetasjon rundt banen, som f.eks. grantrær

Hørger dyprensemaskin:

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

3.7. KONTROLL AV SKJØTER OG LØSE KUNSTGRESSFLAK

Minst en gang i måneden må hele banen sjekkes for å se om det er løse skjøter eller om deler av kunstgresset har fått rifter. Dersom det har oppstått, må det utbedres umiddelbart da det kan medføre skade på spillere. Dersom dette ikke blir etterlevet, kan en sanksjonsmulighet være at den regionale fotballkretsen faktisk kan stenge banen.

3.8. EVENTUELT ETTERFYLLING AV INNFYLL (EX. GUMMIGRANULAT)

Innfall i kunstgressbanen har to hensikter:

- 1: Støtte rundt fibreene slik at de holder seg oppreist
- 2: Støtdemping

På grunn av at gummikornene "gnisser" mot hverandre, vil disse bli slitt over tid og danne gummipulver. Det kan derfor være aktuelt å etterfylle ny gummigranulat hvert 2./3. år.

En grei måling av dette kan f.eks. gjøre enkelt med en tommestokk. Normen er at det skal være ca 15 mm fri fiberhøyde over innfyllet.

3.8.1 Kontroll av innfyllshøyde

Ukentlig kontroll av innfyllshøyde og påfylling av gummigranulat ved behov ved straffesparkmerkene og ved hjørneflaggene. Korrekt innfyllshøyde på granulatet er meget viktig. Blir fiberens frihøyde for stor, vil fiberen legge seg, og det kan bli vanskelig eller umulig å få den reetablert.

Årlig kontroll av innfyllshøyde over hele banen for å sikre at den holdes på et riktig nivå i henhold til leverandørens spesifikasjoner. Denne kontrolleres over hele banen og etterfylling gjøres der den er for liten. Normal innfyllshøyde for gummifylte systemer er 15 – 20 mm under topp kunstgressfiber. Det må påregnes tilførsel av 3 - 5 tonn gummigranulat pr. år. Det må benyttes samme type gummigranulat som opprinnelig ble levert til banen.

3.8.2 Utlekking av gummigranulat

Se pkt 2.1.6

Trommelspreder:

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

4 FOREBYGGENDE MILJØTILTAK

Kommuner, klubber og driftspersonell begynner nå å skjønne viktigheten av at det er rent og ryddig rundt kunstgressbanene våre. Noen har allerede fått det kjempeflott.

Dette skal vi fortsette med;

- De som er dyktige skal opprettholde standarden.
- De som ennå har litt å gå på, skal nå iverksette tiltak, gjerne som dugnad innad i klubben eller i forma av innleid arbeidskraft.

På de neste sidene blir det gitt noen eksempler på løsninger som er gjort og som vil bli videreutviklet.

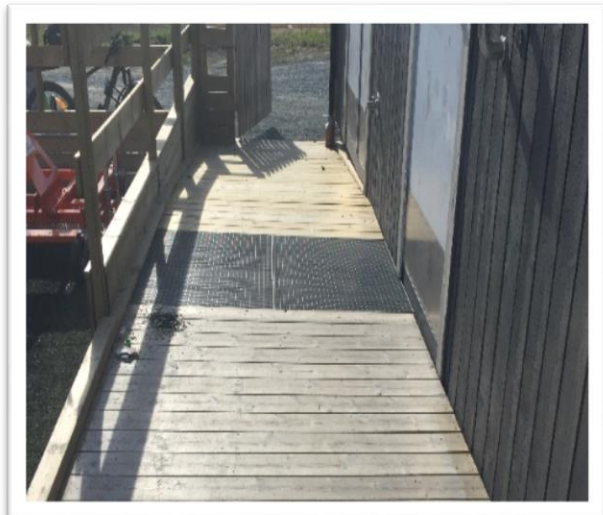
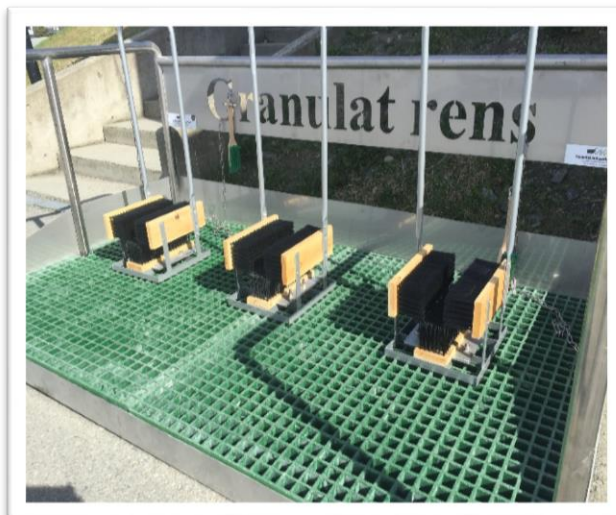
4.1 Rist i sluser

Vi skal gjøre det vi kan for å motivere fotballspillerne til å børste av seg gummigranulat når de forlater kunstgressbanen. Dette må vi legge forholdene til rette for.

Det viser seg at det nå er mange som går til anskaffelse av slike løsninger og dermed har prisen per enhet blitt betydelig lavere de siste månedene.

Felles for alle løsningene er at vi ønsker at spilleren skal passere disse slusene med rister, slik at minimalt med gummigranulat blir med hjem og i vaskemaskinen eller på ganggulvet.

Noen løsninger er utformet på lokale steder med lokale «Petter Smarter» og noen løsninger er mer maskinelt fremstilt og produsert. Felles for de alle er at vi løser en utfordring. Da gjenstår det bare å få idrettsledere og trenere til å se viktigheten av dette ved å motivere spilleren til å bruke disse.

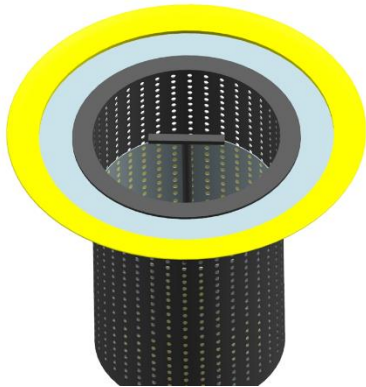

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

4.2 Kumfilter

Det er varierende tilbakemeldinger om hvor mye eller om det i hele tatt kommer gummigranulat i kummene rundt kunstgressbanene, men med bakgrunn i massiv miljøkritikk, er det nå mange som har gått til anskaffelse og installert filter i kummene for å hindre at granulat kommer ut i vann og sjø via drencsystemet.

Kumfilter fra Ulefoss:

Kumfilter fra Heimdal Industriservice

Begge disse alternativene baserer seg på at man setter innsatsen direkte ned i kummen, for så med enkle virkemidler ta de opp, rense dem og sette de tilbake.

4.3 Ekstra asfaltareale

Med bakgrunn i at vi vet at det per 1.1.19 vil bli lagt strengere føringer på hvordan man ivaretar gummigranulat i og utenfor kunstgressbanene våre, er det viktig at vi allerede nå planlegger hvordan vedlikehold skal utføres og med hvilke virkemidler på den enkelte banen.

Noe kan vi gjøre allerede nå eller i løpet av sommeren/høsten og noe må kanskje utsettes, men noen av de elementene vi tror vil komme, er at det for ettertiden ikke skal forekomme gummigranulat utenfor kunstgressbanene våre (les: i naturen rundt). Da skal det brøytes på såkalte rene soner, hvor gummigranulatet enkelt kan samles opp på våren. Det vil igjen si enten på tilstøtende asfaltareale, kunstgressareale eller meget godt fundamentert duk.

Den enkleste måten, men som koster litt, er å etablere ekstra asfaltområde i utkanten av banen/sikkerhetssonen. Avhengig av tilstøtende og tilgjengelig areale, anbefales det å legge minimum 6 meter utenfor sikkerhetssonen langsgående og min 6 meter bak kortlinjen.

Her kan NFFs anleggskonsulenter bidra med råd.

Slik kan det se ut:

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

4.4 Ekstra kunstgressområde

En annen løsning som er fremlagt, er å legge pent og brukt kunstgress i områder rundt kunstgressbanen. Også dette vil gi en ren løsning, men da er det viktig at kunstgresset som legges ut, gjøres av fagpersonell, slik at det blir liggende over tid og ser pent ut.

Dette gjøres primært på baner som i disse dager skal rehabilitere sin kunstgressbane.

Da kan det bli slik:

-eller slik:

4.5 Ekstra kunstgressflater (kunstgressløkker)

Dersom man har disponibelt areale utenfor kunstgressbanen, kan en løsning være å etablere f.eks 5-er løkker parallelt med kunstgressbanen. Normstørrelsen på slike er 20 x 30, men dette kan variere, ut fra behov og disponibelt areale.

Fordelene med dette er:

- At man får flere aktivitetsflater for barn og unge i nærområdet til hovedbanen.
- At man får mer areale for hensetting av målbur når det spilles kamper på hovedbanen
- At man kan bruke denne/disse som snødeponi på vinteren, og dermed ytterligere «rent område»
- At det gis spillemidler for dette som nærmiljøanlegg (50 %, men max kr. 300.000 per enhet)
- At Kulturdepartementet nå har åpnet for at det kan spilles litt organisert fotball på denne/disse:
Sitat: ***Nærmiljøanlegget kan unntaksvis brukes til organisert, idrettslig aktivitet, men egenorganisert, fysisk aktivitet skal ha førsteprioritet.***
- At det gis momskompensasjon iht momskompensasjonsordningen av 2010 («Rammestyrte ordning»)
- At Sparebankstiftelsen DNB gir 50.000,- per spillemiddelberettigede enhet i følgende fylker og områder:
 - Østfold, Vestfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Oppland og Ringsaker i Hedmark.
 - Søknadsskjema fås ved å sende en mail til: geirfinn.kvalheim@fotball.no

5.0 EKSTRA

Som nevnt i min mail til deg, vil vi gjerne gi deg en liten påskjønnelse som takk for din innsats for å legge forholdene til rette for at våre barn og unge skal få en god trenings- og kamphverdag.

Selv om du kanskje foreløpig bare har «skumlest» dette, håper vi du kan hente nyttige råd og tips her og kom gjerne med tilbakemeldinger på hva som var bra og hva som kan utvikles videre.

Dette punktet gjelder bare de som har lest dette dokumentet **innen 6.6. 2018:**

Ved å klikke deg inn på:

https://www.ticketmaster.no/event/565305?CL_ORIGIN=ORIGIN11

får du 2 billetter til landskampen på Ullevaal, 6.juni kl 1900

Panama er klar for VM i Russland og er definitivt en motstander våre gutter skal få brynt seg på.

Dette er en av noen få kamper de bruker som test på hvilke lag de stiller med når det braker løs 14. juni.

-men nå haster det for å få fribilletter, så klikk deg inn på ovennevnte nettside!

NORGE - PANAMA | ONSDAG 6. JUNI KL. 19.00
ULLEVAAL STADION

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

6: ANBEFALTE LEVERANDØRER AV UTSTYR OG TJENESTER TIL DRIFT AV KUNSTGRESSBANER .

TYPE UTSTYR	TYPE-BETEGNELSE	FORHANDLER	HJEMMESIDE
Traktor	Fendt	Eikmaskin	www.mascus.no/eikmaskin-as
	Massey Fergusson	Eikmaskin	www.mascus.no/eikmaskin-as
	Valtra	Eikmaskin	www.mascus.no/eikmaskin-as
	John Deere	Felleskjøpet	www.felleskjopet.no/maskin1/john-deere-traktor
	Kubota	Svenningsens	www.svenningsens.no
	Carraro	Lier Traktor	www.liertraktor.no
	Yanmar	HH Maskin	www.hh-maskin.no
	Kioti	Hako Ground Garden	www.hako.no
Overflaterens	ATC	Unisport	www.unisport.com
	Redexim	Felleskjøpet	www.felleskjopet.no
Harv	Redexim rake	Felleskjøpet	www.felleskjopet.no/maskin/park-og-anlegg/redskap-kunstgress
	Wiedenmann Terra Rake	Svenningsens	www.svenningsens.no
	Eget merke	Lier Traktor	www.liertraktor.no
	Eget merke	Unisport	www.unisport.com/nb/vedlikeholdsmaskiner
	HB 210/240	Parkmaskiner	www.parkmaskiner.com
Kombi harv/slodd	Hammer	Parkmaskiner	www.parkmaskiner.com
	Redexim Verti-Comb	Felleskjøpet	www.felleskjopet.no/maskin/park-og-anlegg/redskap-kunstgress
	Eget merke	Lier Traktor	www.liertraktor.no
Slodd	Rededexim	Felleskjøpet	www.felleskjopet.no/maskin/park-og-anlegg/redskap-kunstgress
	Wiedenmann Terra brush	Svenningsens	www.svenningsens.no
	Eget merke	Unisport	www.unisport.com/nb/vedlikeholdsmaskiner
Sugeutstyr	Eget merke	Lier Traktor	www.liertraktor.no
	K-suger	DMR	www.gmr.dk/import/k-vognen/k-suger
Oppsugings-tjenester	Sugebiler	Ragn Sells	www.ragnsells.no Kontaktdata: per.hallerud@ragnsells.com Mobil: 410 08087
	Sugebiler	Norva 24	www.norva24.no Kontaktdata: oystein.ulsnes@norva24.no Mobil: 406 20264
	Oppsuging og utlegging	Greensport AS	Kontaktdata; truls@greensport.no (Truls Amundsen)
Kumfilter	Kumfilter	Ulefos Jernværk	www.ulefos.com/produkter/bygg-og-anlegg/granulatfanger/
	Granulatfilter	Heimdal Industriservice	www.miljobaner.no

Det finnes helt sikkert flere som kan levere slikt utstyr, men dette er det som er mest brukt på våre kunstgressbaner.

DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANEN

7: KONTAKTPERSONER OG MENTORER FOR VEDLIKEHOLD AV KUNSTGRESSBANER.

	Navn	Mobil	Mailadresse
Anleggssjef Norges Fotballforbund	Ole Myhrvold	916 39841	ole.myhrvold@fotball.no
Anleggskonsulent NFF (Finnmark, Hålogaland, Nordland, Trøndelag, Indre Østland, Akershus)	Ove Halvorsen	905 42219	ove.halvorsen@fotball.no
Anleggskonsulent NFF (Nordmøre og Romsdal, Sunnmøre, Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Agder)	Jon Asgaut Flesjå	970 5112	jonasgaut.flesja@fotball.no
Anleggskonsulent NFF (Troms, Østfold, Oslo, Telemark, Vestfold, Buskerud)	Geirfinn Kvalheim	906 80006	geirfinn.kvalheim@fotball.no
Mentorer Vestfold, Buskerud, Østfold	Tor Mjøen Truls Amundsen	900 48584 908 58062	tor@parkmaskiner.com truls@greensport.no
Mentorer sentrale Østland	Egil Ekrehagen Eivind Skjolden	900 58599 922 33100	egil.ekrehagen@gmail.com eivindks@online.no
Mentorer Oslo Kommune	Per Øien Ola Kjos	916 73843 984 52488	per.oien@bym.oslo.kommune.no ola.kjos@bym.oslo.kommune.no
Mentor Telemark	Viktor Arvesen	922 46467	viktor.arvesen@gmail.com
Mentor Troms	Ronald Martinsen	950 69595	martinsen.ronald@gmail.com

8: AVSLUTNING

Først vil vi i Norges Fotballforbund takke alle de som nå virkelig har tatt granulatutfordringene på det største alvor. Kommuner som Lier har en offensiv holdning for å få bukt med dette. I førersetet sitter også klubber som Levanger FK og Tangmoen IL i Trøndelag og Brevik IL i Grenland.

Vi venter nå at mange skal slutte seg til disse.

Vi forventer nå at alle har sitt egen miljøprogram på kunstgressbanen, slik at vi i fellesskap når opp til de 90 % vi har som målsetting å bli bedre på innen 2020.

Vedlagt dette infomateriellet ligger også en befaringsrapport som vi vil oppfordre kommunenes idrettskonsulenter å følge gjennom besøk og påfølgende befaringsrapport på kunstgressbanene i sin kommune. La oss håpe på mange smilefjes og få «hengelepper» når de har hatt runden sin.

Lykke til med god drift av kunstgressbanene i vårt vidstrakte land.